

အမေ့ကြေးစည်သံ

ချစ်နိုင်

(စိတ်ပညာ)

အမေ့ကြေးစည်သံ

ဝါဝင်ပြီ။

ဝါဝင်ပြီဆိုသည်နှင့် ကျွန်တော်သည် နံနက်ခင်း အမေ့ဘုရားရှိခိုးချိန်၊ အရုဏ်တက်မှာ အိပ်ရာထရသည်။ အမေဆွမ်းချက်ရာကို ကူညီဖို့ မီးဖိုဆောင်သို့ဝင်ရသည်။ အမေသည် ဝါတွင်းမှာ အရုဏ်ဆွမ်းရော၊ နေ့ဆွမ်းပါလောင်းလှူလေ့ရှိသည်။ ဝါတွင်းသုံးလမဟုတ်ပါက အရုဏ်ဆွမ်းချက် လေ့မရှိပါ။

ဝါတွင်းကာလဥပုသ်နေ့များတွင် ဘုရားဆွမ်းတော်ကြီးကပ်လှူပွဲကို တစ်ရွာလုံးတန်းစီပြီးသွား ကြသည်။ ရွာဘုံထောင်တီးဝိုင်းက သီချင်းတွေ သီဆိုတီးမှုတ်သည်။ မောင်း၊ ဆိုင်း၊ ကြေးနောင်၊ (သံပတ္တလား)၊ ခြောက်လုံးပတ်နှင့် စခွန်၊ နှဲ၊ ပလွေ၊ လင်းကွင်း၊ မောင်း၊ ကြေးစည်တို့ဖြင့် မြန်မာသံ၊ မြန်မာဆန်သော တေးဂီတတွေ တီးမှုတ်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က ကိုရွှေမောင်သီချင်းဆို သည်။ ကျွန်တော်တို့ လူပျိုပေါက်စအရွယ်ရောက်ကြတော့ ကိုသံချောင်းဆိုလေ့ရှိသည်။ ကျွန်တော် တို့က မောင်းဆိုင်းကို ဆွဲကြသည်။ သို့မဟုတ် ဗုံတန်းကို ထမ်းရလေ့ရှိသည်။ တန်းစီပြီး ရွာထိပ်ရှိ ဘုရားသို့ သွားကြသည်။

ဇာတိရွာမှထွက်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ပြီဆိုတော့ အရုဏ်မတက်မီ နံနက်ခင်းမှာ နိဗ္ဗာန်ဆော် အော်သူက “ဘွန္တော သပ္ပူရိသအပါင်း သူတော်ကောင်းတို့ ဆွမ်းချက်ရန် ထတော်မူကြပါ” ဟု ဆွဲဆွဲငင်ငင် ချိုမြဲကြည်လင်သောအသံဖြင့် နှိုးဆော်ပါသေးရဲ့လားမသိတော့ပါ။ ကျေးလက်တော

ရွာက ခြောက်လုံးပတ်တီးဝိုင်းမှ ဂီတသံများသည် ရှိမှရှိပါသေးရဲ့လား။
ရွာမှာကာရာအိုကေဆိုင် ၄ ခု ရှိသည်ဟု သိရသည်။ သီတင်းကျွတ်၊
တန်ဆောင်မုန်းကာလမျိုးဆိုလျှင် ညလုံးပေါက် မိုးလင်းသည် အထိ တန်းစီပြီး
သီချင်းဆိုသူတွေ ရှိတတ်သည်ဟု သတင်းရ၏။ သုံးပုဒ်တစ်ရာဖြစ်ပေမယ့်လည်း
ကိုယ့်ရွာသူ၊ ရွာသားချင်းမို့ ၄ ပုဒ်အတင်းဝင်ဆိုနေသော်လည်း မတား။
ပိုက်ဆံတစ်ရာကျပ်ပဲထားခဲ့။ ကျေနပ်ရသည်တဲ့။

လွန်ခဲ့သော ၁၀ နှစ်က ကျွန်တော်သည် အရှေ့တောင်အာရှ
ကျွန်းဆွယ်ထိပ်ဖျားရှိ နိုင်ငံတစ် နိုင်ငံမှာ ပညာတော်သင်တစ်နှစ်သွားရောက်
နေထိုင်ခဲ့ဖူးသည်။ ဟိုမှာ ကာရာအိုကေရောက်စဖြစ် သည်။
အပန်းဖြေရိပ်သာတွေမှာ ရှိသည်။ မြို့အတော်များများသို့ ရောက်သည်။
ကာရာအိုကေရှိကြသည်။ တောရွာအတော်များများအထိကျွန်တော်ရောက်ခဲ့မိသည်။
တောအထိတော့မပျံ့နဲ့သေးချေ။ (တောင်ပေါ် စစ်ဆင်ရေး၊
တောတွင်းစစ်ဆင်ရေးတွေကွင်းဆင်းလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ကြရသဖြင့်ကျေးလက်ဒေသ
ညနေ သွားရောက်ခဲ့ရသည်။ ထိုဒေသတွေ၌ ကာရာအိုကေမရှိ။) ယခု အခါ
ကျွန်တော်တို့ရွာအထိ ကာရာအိုကေသည်လွှမ်းခြုံထားချေပြီ။
တစ်ခုတော့ဖြေသာသည်။ ရွာကလူငယ်တွေသီဆိုနေကြသည်မှာ
အနောက်တိုင်းဂီတတေးသံကော်ပီတေးသွားမဟုတ်။ မြန်မာအသံ၊
မြန်မာသီချင်းပီပီသသတွေဖြစ်ကြ သည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရက အဆို၊ အက၊ အရေး၊ အတီး အနုပညာများကို ပြိုင်ပွဲ
နှစ်စဉ်ကျင်းပအား
ပေးသည်မှာအမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုကိုလူငယ်များအကြားပိုမိုလေးစားတန်ဖိုးထားတင်
ရာရောက်သည်။ အထူးပင်အောင်မြင်သည်။

အမေတို့ငယ်စဉ်က ခေတ်ကာလတွင် ဂရိတ်ဦးဖိုးစိန်၊ ရွှေမန်းတင်မောင်၊
စိန်အောင်မင်း၊ မင်္ဂလာ အောင်မောင်းနှင့် ဓာတ်ပြား၊ တက္ကသိုလ်ရွှေကျီးညိုတို့၏

ရုံပွဲများခေတ်စားခဲ့လေသည်။ သို့သော်အမေက
တောခေါင်ခေါင်ကျေးရွာလေးတစ်ရွာမှာလူဖြစ်လာခဲ့သည်မဟုတ်ပါလား။
နိုင်ငံကျော်ထိုဇာတ်မင်းသားများကို မမြင်ဖူးရှာပါ။ ဗလာဇာတ်ကဲ့သို့သော
ဇာတ်မာန်ကျော်စိုး၊ အာဇာနည်လှကြည်နှင့် မင်းသမီး တရုတ်မ
မကြင်စိန်တို့လောက်ကိုသာ ကြည့်ခဲ့ရဖူးပါသည်။

တစ်နှစ်မှတစ်ခါ နှစ်ခါလောက်သာ ကြည့်ရှုခွင့်ရသော တောဘုရားပွဲ၊
ဇာတ်မင်းသား၊ ဇာတ်မင်း သမီးတို့ ဆိုတာ၊ ကတာပဲ ကောင်းလှပြီ။ ငိုရသည်။
ရယ်ရသည်။ သူကြားဖူးသမျှ သီချင်းလေးတွေနှင့် ပင် ကျွန်တော့်ကို ချောခဲ့သည်။
တေးဆိုပြီးသိပ်ခဲ့သည်ဖြစ်မည်။ ကျွန်တော့်နားထဲမှာတော့ အမေတေး ဆိုသံသည်
အချို့လွင်ဆုံးပဲဟု ထင်သည်။ ကျွန်တော် သတိထားမိတတ်သော အရွယ်တွင်
အမေသည် ဘုရားရှိခိုး၊ ဆွမ်းတော်တင်၊ ပန်း၊ ရေချမ်းကပ်လှူ၊
မေတ္တာပို့အမျှဝေခြင်းတို့ကို နေ့စဉ်ဆောင်ရွက်သည်။ နိစ္စဓူဝ အမေ၏
မေတ္တာပို့သံသည် ကျွန်တော့်ရင်ထဲမှာ စွဲခဲ့သည်။ အမျှဝေပြီး အမေထုလိုက်သော
နောင်ဝေဝေ ကြေးစည်သံလေးသည် ဂီတတေးသီချင်းများထက် ပိုမိုပြီး
ချို့လွင်လေသည်။ ထိုစဉ်အခါ ကတော့ အမိပွယ်ကိုဘာမှ နားမလည်ခဲ့မိပါချေ။

အသက်အရွယ်လေးဆယ်မှ ငါးဆယ်သို့ရောက်ရှိလာသောအခါ
မိမိလည်း ဒါနကောင်းမှု၊ သီလ ကောင်းမှုနှင့် ဘာဝနာကောင်းမှုတို့ ပြုမိတိုင်း
အမျှဝေသည်။ ဤအချိန်တွင် ကျေးဇူးရှင်မိဘနှစ်ပါးတို့ သည်
ဘဝတစ်ပါးသို့ပြောင်းသွားခဲ့ကြပြီဖြစ်သည်။ ဤဘဝ၌ မရှိကြတော့ပေ။
အမိအဘတို့ကို ကုသိုလ် အမျှရကြပါစေဟု ကျွန်တော် ရည်မှန်း၍
ရွတ်ဆိုပြီးအမျှဝေသည်။ ရောက်ရာဘဝမှ အမျှ ခေါ်ဆိုနေကြ ပေလိမ့်မည်။
လွမ်းဆွတ်မိသော်လည်း ကျေနပ်သည်။ တမ်းတမိသော်လည်း ကျေနပ်သည်။

သံသရာခရီးရှည်ကြီးမှာ ဘဝဘဝပေါင်းများစွာ ကျွန်တော်တို့
ကျင်လည်ခဲ့ကြသည်။ ယခုဘဝ မှာ အဖေနှင့်အမေတို့က မိမိကို ဖဝါးလက်နှစ်လုံး၊

ပခုံးလက်နှစ်သစ်နုနယ်သေးကွေးလှသော မွေးစလူ ငယ်ကလေးအဖြစ်မှ လူဖြစ်အောင် ကျွေးမွေးသုတ်သင်ခဲ့ကြသည်။ ပြုစုယုယခဲ့ကြသည်။ မိဘ၏ ပတ္တရားအားလုံးကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရသည်။ ကျေးဇူးအထူးကြီးပါသည်။

အဖေက အသက် ၇၅ နှစ်မှာ ကွယ်လွန်သည်။ အမေက အသက် ၈၄ နှစ်မှာ ကွယ်လွန်၏ ။ အဖေတို့ အမေတို့ မရှိကြသော အချိန်ရောက်မှ အမိအဖတို့၏ ဆပ်၍ မကုန်နိုင်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးများ ကို တစေ့စေ့တွေး၍ သတိရနေတတ်၏ ။ အသက်အရွယ်အိုမင်းရင့်ရော်သောအခါ စိတ်သွားတိုင်းကိုယ် မပါနိုင်ကြချေ။ အားအင်ချည့်နဲ့လာကြသည်နှင့်အမျှ စိတ်ဓာတ်ကျချင်သည်။ စိတ်အားငယ်မိတတ် သည်။ ကျွန်တော်သည် အတူမနေနိုင်။ အနီးကပ်လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်းမပြုနိုင်။ အဝေးမှသာ ငွေကြေး ပူဇော်ထောက်ပံ့ခဲ့သည်။ တကယ်တော့ တာဝန်မကျေ။ အဖေတို့ အမေတို့ စိတ်အားမငယ်စေရန် လစဉ် စာနှစ်စောင်သုံးစောင်ရေးပြီး အားပေးလေ့ရှိသည်။ အနားမှာထိုင်ပြီး စကားပြောနေဘိသကဲ့သို့ ရှိအောင် ကျွန်တော်တွေ့ကြုံရသည်ကိုလည်း ရေးသည်။ ကြားရမြင်ရသည်ကိုလည်း ရေးသည်။ တွေးတော စဉ်းစားမိသမျှလည်း ရေးချလေ့ရှိသည်။ ဤအလေ့အကျင့်ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ပေးစာ ပုံစံဖြင့် ဆောင်းပါးများ ရေးသားသောအခါချောမွေ့သည်။ ချို့သာသည်။ မေတ္တာသံပါသည်။

ဖတ်ရချောသော၊ ချို့သာသော ၊ စေတနာ၊ မေတ္တာသံပါသော ပေးစာအသွင်နှင့် ဆောင်းပါးများ ကို စာဖတ်ပရိတ်သတ်က လက်ခံကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် စာဖတ်သူအသိအမှတ်ပြုခံရသော စာရေးသူ တစ်ယောက် ဖြစ်လာရလေသည်။

အမေမရှိတော့ပြီ။ အမေထုခဲ့သော ကြေးစည်လေးလည်း ဘယ်မှာရောက်နေပြီလဲ မသိတော့။ ရွာကအိမ်မှာ ရှိပါသေးရဲ့လား မပြောတတ်။ ဘုရားရှိခိုး၊ ဆွမ်း၊ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီးကပ်လှူပြီး အမျှဝေ ရင်း အမေတီးခတ်ခဲ့သည့်

နောင်ဝေဝေ ဟူသော ကြေးစည်သံလေးကိုကား ကျွန်တော်ကြားယောင်နေ
သေးသည်။ အိပ်ရာထဲမှာ လဲလျောင်းလျက်ဖြစ်စေ၊ ထိုင်လျက်ဖြစ်စေ၊
ရပ်လျက်ဖြစ်စေ၊ အမေအမျှဝေ ကြေးစည်ရိုက်လျှင်
ကျွန်တော်အမြဲသာဓုခေါ်ခဲ့မိသည်ကို ပြန်လည်သတိရသည်။

အမေပေးခဲ့သော အမွေ။

ကောင်းမှုပြုက သူတစ်ပါးလည်း ကုသိုလ်အမျှယူကြပါစေမျှဝေသော
မေတ္တာဓာတ်။

အမေ၏ ကြေးစည်သံသည် ကျွန်တော်၏ နားထဲတွင် ရာသက်ပန်
စွဲထင်လျက်ရှိနေလေသည်။ မိမိလည်း ကောင်းမှုပြုတိုင်း အမျှဝေတတ်သည်။
သူတစ်ပါးဒ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း သာဓုခေါ်တတ် ကြည်နူးတတ်သည်။

နံရံသာခြားသော အခန်းနားနီးချင်း ဒေါ်ခင်ရဲမြင့်မှာ အသက် ၇၀
ကျော်မိခင်ကြီးရှိသည်။ ညစဉ် ပင် ဦးငွေထွန်း-ဒေါ်ခင်ရဲမြင့်တို့၏ အမေက
ဘုရားရှိခိုး၊ မေတ္တာပို့ပြီး ကြေးစည်ထုကာ အမျှဝေလေ့ရှိ သည်။ ကြေးစည်သံကို
အိပ်ရာဝင်တိုင်းမှာ မိမိတို့ကြားရသည်။ သာဓုသုံးကြိမ်ခေါ်၍ စိတ်ထဲတွင်
အလွန်တရာ ချမ်းမြေ့ကြည်နူးမိသည်။

အမေကြေးစည်သံလေးကို ပြန်လည်သတိရလေသည်။
အမေကောင်းရာသုဂတိသို့ ရောက်ရှိ နေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မိပေသည်။
လွမ်းဆွတ်သော်လည်း ဝမ်းမနည်းချေ။

မန္တလေးနေ့စဉ်သတင်းစာ

၂-၉-၂၀၀၁

***

ကျွန်တော့်ဆရာတစ်ဦး

မြဝတီပုံနှိပ်တိုက် အမှုဆောင်အရာရှိချုပ်အဖြစ် .... ကျွန်တော့်ကို ...
၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ... တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။

မြဝတီစာပေတိုက်အဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းပြီး မြို့လယ်ကောင်
ဆူးလေဘုရားလမ်းနေရာမှ စော်ဘွားကြီးကုန်းသို့ နေရာရွှေ့ရသည်။ အကြီးအကဲ၏
အခေါ်အဝေါ်ကို လည်း စာတည်းမှူးချုပ်ဟု ပြောင်းလဲလိုက်သည်။

အမည် ... ဘယ်သို့ပင်ပြောင်းပြောင်း ... တည်နေရာ ...
ဘယ်သို့ပင်ပြောင်းပြောင်း ... မိမိ တာဝန်ယူရသော အချိန်ကာလတွင်
အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် နေ့မနား၊ ညမအိပ်ကြိုးစား၍ အလုပ် လုပ် ပါသည်။
စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများအရည်အသွေးတိုးတက်မှု ရှိ မရှိ ... ကျွန်တော်က
ထုတ် ဖော်နေစရာမလို...။ စာဖတ်ပရိတ်သတ်က ... သိပါသည်။
စောင်ရေအတက်အကျ စာရင်းဇယားနှင့် ဂရပ်ပြကိန်းများက သက်သေခံပါသည်။

မြဝတီစာပေတိုက်ထုတ် စာနယ်ဇင်းများကို
အရည်အသွေးမြင့်တင်နိုင်အောင် ကူညီထောက်ပံ့ ခဲ့ကြသောသူများ
များစွာရှိပါသည်။ ထို၊ ထိုသော အတတ်ပညာရှင်၊ အသိပညာရှင်၊ အယ်ဒီတာနှင့်
စာရေးဆရာများအနက်တွင် အသက် ၂၂ နှစ်မှာ ဓာတ်ပုံဆရာ အဖြစ်
မြတ်ပန်းဝတ်ရည်ဇော်ကား (၁၉၅၇) အတွက် အကယ်ဒမီ ရွှေစင်ရုပ်ဆုရခဲ့သည့်
ဆရာဦးထွန်းလှိုင်လည်း ... တစ်ယောက်အပါ အဝင် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာသည်
ဆရာကြီး ဦးသုခနှင့် “ဘဝသံသရာ” ဇာတ်ကားရိုက်ခဲ့သည့် ကင်မရာ မင်းဖြစ်သည်။
ရာဇဝင်ချီရလျှင် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော်က အကယ်ဒမီရခဲ့ဖူးသည့် ဓာတ်ပုံ
ဆရာ ရုပ်ရှင်ဓာတ်ပုံပညာရှင်ကြီး... ဖြစ်၏ ။ သူက စာအလွန်ဖတ်သည်။

တစ်နေ့ရပ်ရှင် သို့မဟုတ် ဗွီဒီယို ၂ ကားလောက်မှ မကြည့်ရလျှင် အိပ်၍ မပျော်...။

ကမ္ဘာကျော်ဇာတ်ကားဟူသမျှ သံရုံးမှ၊ အခြားနေရာအမျိုးမျိုးမှ မရ၊ ရအောင် ရှာဖွေငှားယူပြီး လေ့လာဆည်းပူးကြည့်ရှုသူဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ... သူ့မှာ ဗိုက်နှင့်မဆံ့အောင် ပြည့်လျှံနေသော ... ကမ္ဘာ့ ရုပ်ရှင်ဗဟုသုတတွေ ရှိလေသည်။

ဆရာဦးထွန်းလှိုင်အား ကျွန်တော်သွားရောက်တွေ့ဆုံပါသည်။ မြဝတီ၊ ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းများနှင့် မြဝတီဂျာနယ်တို့မှာ နိုင်ငံတကာ ရုပ်ရှင်ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများရေးသားချီးမြှင့်ပါရန် လေးစားစွာ မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ ကျွန်တော်လိုချင်သော လမ်းကြောင်းကိုလည်း ပြောပြပါသည်။ ဆရာသည် စာပေတိုက် တစ်တိုက်၏ စာတည်းမှူးချုပ် ကိုယ်တိုင်က အိမ်ကိုလိုက်လာပြီး စာမူတောင်းသည့် အတွက် အားတုံ့အားနာဖြင့် ရေးပါမည်ကတိပေးခဲ့ပါ၏။ သို့မဟုတ်လျှင် ရေးဖြစ်မည်မဟုတ်ပါ။

ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် ဆရာဦးထွန်းလှိုင်ဘက်က ပျက်ကွက်သည်ဟု မရှိ။ ရုပ်ရှင်ဗဟု သုတဆောင်းပါးများကို အဆက်မပြတ်ရေးပေးခဲ့ပါသည်။ မဂ္ဂဇင်း ၄, ၅ အုပ်မှာ ကလောင်အမည် အမျိုးမျိုးဖြင့် ... ပင်တိုင်ရေးသားနေသည့်ကြားမှ ကျွန်တော်တို့မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်တိုက်အတွက်လည်း စေတနာထား၍ ရေးသားပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာဦးထွန်းလှိုင်ကို ကျွန်တော့်အား ပြုစုစောင့်ရှောက်ခဲ့သူဟု ကျေးဇူးရှင်တစ်ဦးအဖြစ် ရာသက်ပန်ကျေးဇူးတင်မိပါသည်။

မြဝတီစာပေတိုက်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာတွင် “သက်ဆိုင်ရာအတတ်ပညာရှင်” များအား .. ရိုသေလေးစားစွာ... နေရာပေးခဲ့၊ ချီးမြှောက်ဆက်ဆံခဲ့သဖြင့် လုပ်ငန်းများမှာ အဘက်ဘက်မှ အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ... စာပေနယ်မှာ စည်းရုံးရေးဩဇာ အထိုက်အလျောက် မြင့်မားစေ ခဲ့ပါသည်။ ထိုအကျိုးဆက်အရ ... ကျွန်တော်သည် ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး ဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းကို

ခံရပြန်ပါသည်။ ထိုအခါတွင်လည်း ... ကျွန်တော်သည် ဆရာဦးထွန်းလှိုင်ကဲ့သို့ သူ့ဘာသာရပ်၊ သူ့နယ်ပယ်မှာ ... သူမတူအောင် ပြောင်မြောက်ထူးချွန်သည့် ... “ဝါရင့်အတတ်ပညာရှင်ကြီး” ပေါင်းများစွာ၏ ... အကြံအား၊ ဉာဏ်အားတို့ကို ရိုသေစွာ ချဉ်းကပ်ပန် ကြားခြင်း နည်းဖြင့် အဆက်မပြတ်ရယူပါ၏ ။

စာပေနယ်၊ ရုပ်ရှင်နယ်ပယ်မှ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်များ အပါအဝင် ပြည်သူလူထု၏ လေးစားယုံကြည်မှုကို ပိုမိုရရှိစေသဖြင့် ၁၉၉၉ ခုနှစ်အတွက် ကျွန်တော်သည် စီမံထူးချွန်တံဆိပ် (ပထမအဆင့်) ကို ချီးမြှင့်ခြင်းခံရပါသည်။ အမှန်တကယ်မှာ ကျွန်တော် စွမ်းဆောင်အောင်မြင်ခြင်း ထက်... ကျွန်တော့်ကို နောက်ကွယ်မှ အကြံဉာဏ်...၊ အတွေးအခေါ် ...၊ အယူအဆ မျှဝေပေးနေကြ သည့် (Think Tank) ပညာရှင်၊ ပညာရှိများ၏ ကျေးဇူးသာလျှင် ဖြစ်ပါသည်။ သူ့ပညာ၊ သူ့အတတ်မှာ ... တစ်ဖက်ကမ်းခပ်အောင် ... အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်ကြသော ဆရာဦးထွန်းလှိုင်ကဲ့သို့ ပညာရှင်ကြီး များ၏ စေတနာဖြင့် ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်၊ အကြံပြုချက်များသည် ကျွန်တော်တို့ကို အမှားအယွင်း နည်း ပါးစေပါသည်။

မှန်ကန်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ရရှိစေပါသည်။ ကာလ၊ ဒေသ၊ ပယောဂ၊ ပုဂ္ဂလနှင့် ဆီလျော် သော အပြုအမူများကို လုပ်ဆောင်စေခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော် ဆုတံဆိပ်ရရှိခြင်းကား တော်၍ မဟုတ်။ ဆရာဦးထွန်းလှိုင်အပါအဝင် ပညာရှိများထံမှ ဆည်းကပ်နာယူသဖြင့် အသင့်အတင့် အထိုက်အ လျောက် တိုးတက်မှုများ ရရှိလာခဲ့ခြင်းပါတည်း။

စာဖတ်သူ ချစ်မိတ်ဆွေ ...

ကျွန်တော် ကိုယ်ရည်သွေးရာ၊ ကိုယ့်အကြောင်းကိုယ် ဂုဏ်ဖော်ရာရောက်ခဲ့သော် သည်းခံ ခွင့် လွှတ်ပါ။ မပြည့်သေးသော ကြောင့် ဘောင်ဘင်ခတ်ရှာသည်ဟု သဘောထားတော်မူပါ။

ဆိုလိုသည့်အဓိပ္ပာယ်ကား ကျွန်တော်ဤမျှ ဤသို့

အောင်မြင်တိုးတက်မှုများ ရှိခဲ့ခြင်းသည် ရှေးရှေးသော ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာ

(ဘုရားဟောကြားတော်မူသည့် ပဏ္ဍိတာနဉ္စသေဝနာ) ပူဇော်

ဆည်းကပ်ထိုက်သူများထံ နည်းခံအကြံဉာဏ်ယူခဲ့ပေသောကြောင့်ဟု မခြွင်းမချန်

(မှောက်ထားသော ခွက်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့) ပွင့်လင်းစွာ တင်ပြခြင်းပါတည်း။ ။

ကြီးပွားရေးလမ်းညွှန်၊ အတွဲ (၈)၊ အမှတ် (၄)

***

ရှန်ဟဲမြို့သို့ ခရီးတစ်ခေါက်

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ တရုတ်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ စာရေးဆရာအသင်းချုပ်၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့မှ အောက်ပါစာရေးဆရာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် တရုတ် ပြည်သို့ လေ့လာရေးခရီးတစ်ခေါက် ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ။

- (၁) ချစ်နိုင် (စိတ်ပညာ) အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်
- (၂) စောမုံညင်း အဖွဲ့ဝင်
- (၃) မစန္ဒာ အဖွဲ့ဝင်
- (၄) မြင်းမူမောင်နိုင်မိုး အဖွဲ့ဝင်
- (၅) ကာတွန်းစိုးစံ အဖွဲ့ဝင်

၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၄ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် ရန်ကုန်မင်္ဂလာဒုံမှ လေကြောင်းဖြင့် ထွက်ခွာ၍ အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်ညနေပိုင်းတွင် ပြန်လည်ရောက်ရှိသည်။ ပီကင်း၊ ရှန်ဟဲ နှင့် ကူမင်းမြို့များမှာရှိသော ကြည့်ချင်စဖွယ်၊ ရှုချင်စရာတို့ကို ဒေသခံစာရေးဆရာအဖွဲ့ ပြသသမျှ လေ့လာခဲ့ကြ၏။ ရှန်ဟဲမြို့သို့ ခရီးစဉ် စီအေ-၃၁၆ ဖြင့် ရောက်ရှိသည်။ ပျံသန်းချိန်တစ်နာရီခွဲကြာသည်။

ခရီးစဉ်တစ်လျှောက်တွင် အောက်ပါစာပေပညာရှင်နှစ်ဦးက ဆက်ဆံရေးအရာရှိနှင့် စကားပြန် အရာရှိအဖြစ် အတူတကွ လိုက်ပါကြသည်။

- (၁) မစ္စတာချိန်ရှိရူ၊ ပါမောက္ခ၊ ဂျပန်ဘာသာဌာန၊ ပီကင်းတက္ကသိုလ်

(၂) မစ္စတာဝန်တာညံ၊ ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ ပီကင်းတက္ကသိုလ်

ရှန်ဟဲမြို့တွင် ရှန်ဟဲပြတိုက်၊ ယွင်းယွီရှေးဟောင်းပန်းခြံ၊

စာရေးဆရာကြီး လူရွန်းနေအိမ် (ပြတိုက်)၊ ရှန်ဟဲအမျိုးသားစာကြည့်တိုက်၊

ရှန်ဟဲမြို့ရှိ ကျောက်စိမ်းဆင်းတုတော်ရှိသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုရားကျောင်းတော်၊

အရှေ့တိုင်းပုလဲခေါ် မျှော်စင်ကြီး၊ ရှန်ဟဲပူခုံးကြိုးတံတား အစရှိသည်တို့ကို

လျှောက်ကြည့်ကြရပါသည်။ ကြည့်စရာကများပြီး အချိန်က တိုတောင်းသဖြင့်

ပန်းခင်းကို မြင်းစီး၍ ဖြတ်သကဲ့သို့ ရှိ၏ ။

ရှန်ဟဲမြို့သည် လူဦးရေ ၁၄ သန်းရှိသော မီဂါစီတီမြို့ကြီးတစ်မြို့ဖြစ်၏

။ မိုးပျံတံတားများဖြင့် လမ်းဆုံလမ်းခွဲတွေမှာ ကားမရပ်ရ မကျပ်ရအောင်

ဆောင်ရွက်ထားသဖြင့် ကားများ ထောင်သောင်းချီ ၍ များပြားသော်လည်း

ယာဉ်ကြောပိတ်ဆိုမှုမရှိသော မြို့တော်ကြီးဖြစ်၏ ။ ကြက်ပျံမကျ စည်ကားလှုပ်

ရှားနေသော စီပွားရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေးအချက်အချာမြို့ဖြစ်၏ ။ တရုတ်ပြည်၏

မြို့တော် ပီကင်း (ဘေဂျင်) က ကုန်းတွင်းမှာရှိပြီး ရှန်ဟဲက

အရှေ့တရုတ်ပင်လယ်ကမ်းခြေမြို့ဖြစ်သဖြင့် အဓိကအချက်

အချာစီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပိုမိုထွန်းကား၏ ။ စက်မှုဇုန်များလည်း ထွန်းကား၏ ။

တရုတ်ပြည်၏ အဖွံ့ဖြိုး အတိုးတက်ဆုံး ရှေ့တန်းကျကျ ဥပစာပြယုဂ်မှာ

ရှန်ဟဲမြို့တော် ဖြစ်လေသည်။

ရှန်ဟဲမှာ အောက်တိုဘာလ ၁၇ ရက်မှ ၂၀ ရက်နေ့အထိ

ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ရှန်ဟဲမှ ယူနန်လေ ကြောင်းဖြင့် ၁၂ နာရီတိတိမှာ ထွက်ခွာခဲ့ရာ

ကူမင်းမြို့သို့ ၂ နာရီ ၃၅ မိနစ်တွင် ဆိုက်ရောက်၏ ။ ရှန်ဟဲကူမင်း ၂

နာရီခွဲကျော်ကျော် လေယာဉ်စီးရ၏ ။ လေယာဉ်စီးချိန်၊ ကားစီးချိန်၊

သွားလာချိန်များဖြင့် သုတ်သုတ်ပျာပျာ ပြေးရပြီး ကြည့်ချိန်၊ မှန်ချိန်

ဆွေးနွေးမေးမြန်းချိန်ကတော့ ကျပ်သည်၊ နည်းသည်။ ကံကောင်းသည်မှာ

ဘာသာပြန်ဆရာ ဦးညံက မြန်မာစကားကောင်းစွာရေလည်သဖြင့် တရုတ်နှင့်

မြန်မာစကား လွယ်လွယ်နှင့် ရှင်းရှင်းဆက်သွယ်၍ ရသည်။ အကယ်၍ မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်လိုပြော၊ စကားပြန်က တရုတ်လိုပြန်ပေး။ အားလုံးနားလည်အောင် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်က မြန်မာလိုပြန်ရှင်းပြ စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့်သာ ဆက်ဆံဆက်သွယ်ရပါက အခက်။

အချိန်နည်းသဖြင့် သူတို့ပြုချင်သမျှကိုလည်း မကြည့်နိုင် မသွားနိုင်။ ဆရာမကြီး စောမုံညင်းက အသက် ၈၀ နီးပါပြီ။ ဒူးလည်းကောင်းကောင်းမခိုင်၊ ခရီးဝေးလည်း မလျှောက်နိုင်။ ကြာကြာလည်း မရပ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့လျှင် ၂ နေရာလောက်သာ ကြည့်ပါရစေ တောင်းပန်ထားရသည်။ ကြိုတင် ညှိနှိုင်းထားရသည်။

ရှန်ဟဲမြို့မှာရှိစဉ် ယင်အန်းလမ်းမကြီးပေါ်ရှိ ယင်အန်းဟိုတယ်မှာ တည်းခိုကြသည်။ အောက် တိုဘာ (၁၇၊ ၁၈၊ ၁၉) ၃ ရက်နေကြသည်။ ယင်အန်းသည် ပါတီဥက္ကဋ္ဌ မော်စီတုန်းက မိန့်ခွန်းပြော ကြားရာ၌ ပန်းပေါင်းတစ်ရာပွင့်ပါစေ၊ အနုပညာရှင်များ လွတ်လပ်စွာ ဖန်တီးကြပါစေဟူ၍ ထည့်ပြီး မိန့်ကြားခဲ့သဖြင့် ထင်ရှားသည်။ ယင်အန်းမိန့်ခွန်းကို မော်စီတုန်းဝါဒီများ မကြာခဏ ကိုးကားတတ် သည်။ ယင်အန်းကြေညာချက်သည် လက်ဝဲစာပေအပေါ်တွင် အတော်လွှမ်းမိုးခဲ့ဖူးသည်။ သို့တစေ နှစ် ပေါင်း ၅၀ ကျော်မျှ ကြာမြင့်လာသောအခါ စာပေရေးစီးကြောင်း သည် ရှေးကနှင့်မတူရကား အကိုးအ ကား သိပ်မပြုကြတော့။

ယင်အန်းကြေညာချက်က အနုပညာရေးရာကိစ္စ။ စာပေနှင့် အနုပညာမှာ လွတ်လပ်စွာ ဖန်တီး ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ဖြာထွက်ခွင့်ပေးရမှာဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးမှာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ရှိရသည်။ ရုရှား၊ တရုတ်မှ မဟုတ်။ အမေရိကန်လည်း ဤသို့သာပဲ။ အင်္ဂလန်လည်း ဤသို့သာပင်။

အုပ်ချုပ်ရေးမှာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုမရှိပါက တစ်ယောက်တစ်ပေါက်

ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ တစ်တော တစ်ကြက်ဖ တွန်နေခြင်းဖြင့် ထင်ရာစိုင်းလိမ့်မည်။
အနုပညာနှင့် နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်မတူ။ အနုပညာနှင့်
အုပ်ချုပ်ရေးသဘောသဘာဝမတူ။ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပုံချင်းလည်း ပုံတူကူးချ၍
လွယ်လွယ်မရ။ ယင်အန်း ဟိုတယ်ပေါ်တွင် မစ္စတာညံ၊ မစ္စတာချိန်တို့နှင့်
ယင်အန်းကြေညာချက်နှင့် ယနေ့လက်တွေ့ အခြေအနေကို ဆွေးနွေးခြင်းဖြစ်၏ ။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးစလုံး ပါမောက္ခတွေဖြစ်ကြသည်။ နှစ်ဦးစလုံး
အရက်မသောက်၊ ဘီယာမ သောက်။ မိမိလည်း အရက်၊ ဘီယာ မသောက်ပါ။
ဘီယာကို တရုတ်လို ဘီဂျိုးဟု ခေါ်သည်။ ဘီဂျိုးက တော့ ညစာစားတိုင်း
ချပေးလေ့ရှိသည်။ ကြိုက်လျှင် သောက်နိုင်သည်။ အရက်တော့မပေး။

အပြန်ခရီး ကုမင်းမှ ဗန်ကောက်သို့ ထိုင်းလေကြောင်းပိုင်
ဂျက်လေယာဉ်ပေါ်တွင် ညနေစာ စားရာတွင်တော့ ဘီယာတစ်ဘူး၊
ဝိုင်တစ်ခွက်မော့လိုက်သည်။ ခရီးစဉ် ၁၀ ရက် အောင်မြင်ချောမော စွာ
ပြီးမြောက်ခြင်းအတွက် ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ဆုချခြင်းဖြစ်သည်။

ရှန်ဟဲစာရေးဆရာ များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ခြင်း၊
ရှန်ဟဲအမျိုးသားစာကြည့်တိုက်ကို သေချာစွာ လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်ခဲ့ ခြင်းအတွက်
အမှန်ပင် ကျေနပ်အားရသည်။

ရှန်ဟဲအမျိုးသားစာကြည့်တိုက်ကို ရှန်ဟဲမြို့လယ်၊ မြေတန်ဖိုး
အထူးမြင့်မားသော နေရာကို ရွေး၍ ဦးစားပေးဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။ ဟူဟိုင်စောင်လူ
လမ်းမကြီးပေါ်မှာ နေရာယူထားသည်။ ဧရိယာ ၃ ဒသမ ၁ ဟက်တာ ကျယ်ဝန်း၏ ။
ရှန်ဟဲမြို့၏ အဓိကရ အဆောက်အအုံကြီး ၁၀ ခုမှာ ဤ ပြည်သူ့စာကြည့်တိုက်နှင့်
သုတေသန အဆောက်အအုံပါဝင်သည်။ အမေရိကန်သမ္မတ ကလင်တန်
ရှန်ဟဲမြို့သို့ လာစဉ်က ရှန်ဟဲကုန်သည်ကြီးများနှင့် ဤစာကြည့်တိုက်
အစည်းအဝေးခန်းမ၌ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခဲ့ကြ၏ ။ ယခု အဆောက်အအုံသစ်ကို
၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာမှာ စတင်ဖွင့်လှစ်၍ ၁၉၉၇ ခုနှစ် မှ လုံးဝပြီးစီးသည်။ ၁၉၉၃

ခုနှစ်မှ စဆောက်ခဲ့ရာ ၂၄ ထပ်ရှိသော ဤစာကြည့်တိုက်ကြီးကို ၄ နှစ် ကျော် တည်ဆောက်ခဲ့၏။ စာဖတ်ခန်း၊ စာကြည့်ခန်းမ ၃၂ ခန်းပါရှိသည်။ စာကြည့်စားပွဲ၊ ကုလားထိုင် ၃၀၀၀ ကျော်ရှိသည်။ တစ်ဦးချင်း သုတေသန စာဖတ်ခန်း ၂၀ ထားပေးသည်။ လေ့ကျင့်ရေးအခြေပြု သော ပထမတန်းစားခေတ်မီကိရိယာများဖြင့် ပြုပြင်သန့်သော ဟောကြီး ၂ ဆောင်လည်း ပါ၏။ ၇၆၄ ခုံပါဝင်သော သီရေတာ ဟောပြောခန်းမကြီးလည်း တစ်ခုပါဝင်၏။ ထိုင်ခုံ ၁၀၀ ပါဝင်သော ဆွေးနွေးပွဲ ခန်းမ ၄ ခု လည်းရှိသေးသည်။ ခုံ ၃၀၀ ရှိသော ဘက်စုံသုံးခန်းမဟောတစ်ခုလည်း ပါဝင်သေးသည်။ ရုပ်ရှင်နှင့် တီဗွီပြခန်း ၄ ခုလည်း သီးသန့်ရှိသည်။ အောက်ပါဌာနများပါ ပူးတွဲဖွဲ့စည်းထား၏။

(၁) စာကြည့်တိုက်နှင့် သတင်းသုတေသနဌာန

(၂) သမိုင်းအထောက်အထားသုတေသနဌာန

(၃) တရုတ်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ လက်ရေးစာကြည့်တိုက်နှင့်

ပန်းချီသုတေသနဌာန

အင်စတီကျု ဌာနအားလုံးနှင့် အမျိုးသားစာကြည့်တိုက်တစ်ခုလုံးကို ကွန်ပျူတာစနစ် ခေတ်မီ စွာ တပ်ဆင်ထား၏။ ၀က်ဘ် Web ပေါ် မှာ Digitalized စနစ်ဖြင့် နက်ဝပ်စ် Network ဆက်သွယ်ထား ၏။ နေ့စဉ်သတင်းများ၊ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်များ၏ နေ့စဉ်ထုတ်ဖော်တွေ့ရှိချက်များ၊ အခြားသော စာကြည့်တိုက်များနှင့် အပြန်အလှန်ရယူမှုများ တည်ဆောက်ထား၏။

ရှန်ဟဲအထူးဒေသ မြို့တော်စည်ပင်သာယာ၏ လက်အောက်တွင် ဖွဲ့စည်းထား၏။ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသအတွင်း ခေတ်အမီဆုံးအဆင့် တည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်၏။ လုံးချင်းစာအုပ် ၁၀ သန်းနှင့် အထောက်အထား သန်း ၃၀ သို့လျှောက်ထိန်းသိမ်းထားရှိသည်။

တရုတ်ပြည်မှာ ပီကင်းစာကြည့်တိုက်ပြီးလျှင် အကြီးဆုံးသော

စာကြည့်တိုက်ဖြစ်သည်။ စာနယ်ဇင်းများ အပါအဝင်ဆိုလျှင် စာအုပ် စုစုပေါင်း ၄ ကုဋေကျော်ရှိနေသည်ဟု ဆို၏။ ရှန်ဟဲအမျိုး သားစာကြည့်တိုက် နှင့် သိပ္ပံဌာန နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးဌာနခွဲမှူး မစ္စတာ ဝူကျားမင်းက လိုက်လံ ပြသ၏။ ယခင်က ဝိဇ္ဇာစာအုပ်တွေများ၏။ ယခုအခါ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာစာအုပ်များ ပိုမိုပြည့်စုံခေတ်မီ အောင် ကြိုးပမ်းစုဆောင်းလျက်ရှိ၏။

ပိတ်ရက်မရှိ။ မည်သူမဆို ပြည်သူပြည်သားတိုင်း ငှားဖတ်နိုင်၏။ တစ်နေ့ လူ ၈၀၀ မှ ၁၀၀၀ လောက်လာ၍ စာဖတ်ကြ၏။ ဝန်ထမ်း ၁၂၀၀ ရှိသည်။ ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်း ၉၀၀ ရှိသည်။ သန့်ရှင်းရေး နှင့် အထွေထွေဝန်ထမ်း ၃၀၀ ပါ ခန့်ထားသည်။

Airconditioned လေအေးပေးစက်က ဂျပန်ကုမ္ပဏီလုပ်ဖြစ်၏။ ဂက်စ်ဓာတ်ငွေ့နှင့် မောင်းနှင်ရ သည်။ စက်ကိရိယာတွေက အမေရိကန်လုပ်တွေဖြစ်လေသည်။ အိုင်ဘီအမ် ကုမ္ပဏီမှာ ပစ္စည်း ကိရိယာတွေ များသည်။

စာအုပ်အမည်၊ ရေးသူ၊ အကြောင်းအရာ၊ ကွန်ပျူတာထဲ ထည့်ထားသည်။ အိမ်မှာပဲနေပြီး အင်တာနက်မှတစ်ဆင့် ရှန်ဟဲစာကြည့်တိုက်ရှိ စာအုပ်ပေါင်း ၄ ကုဋေကို အချိန်မရွေးခေါ်ယူပြီး ကွန်ပျူ တာပေါ်မှာ ဖတ်နိုင်နေပါပြီ။ စာကြည့်တိုက်သို့ လူလာနေစရာ မလိုတော့ပါ။ သင်နှင့်ကျွန်တော် အင်တာနက်ပေါ်မှာ မကြာမီဆိုတွေ့နိုင်တော့မှာပါဟု ဝူကျားမင်းကပြော၍ နှုတ်ဆက်လိုက်၏။

အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျပန်၊ ရုရှားစာအုပ်တွေ တွေ့ခဲ့ရ၏။ မြန်မာစာအုပ်တွေ တစ်အုပ်တစ်လေ မျှ ရှန်ဟဲစာကြည့်တိုက်မှာ မရှိ။ နံရံတွေမှာ ဘာသာစကားအမျိုးမျိုးဖြင့် ဤစာကြည့်တိုက်၏ ဆောင်ပုဒ် ကို ရေးသားထားသည်။ ကျောက်သားနံရံမှာ စာလုံးထွင်းထုထားခြင်းများ တန်းစီနေသည်။ အင်္ဂလိပ်လို Knowledge is Power ဟု ရေးထား၏။ တစ်နေရာမှာ မြန်မာစာဖြင့် -

“ပညာဗဟုသုတသည် အင်အားပေတည်း” တဲ့။

မည်သူကဘာသာပြန်ပေးထားသနည်း မသိ။

ဝိုင်းစက်ညီညာသော ကျောက်သားပေါ်ရှိ

မြန်မာစာလုံးအတန်းကိုကြည့်ပြီး ကျွန်တော်တို့ရင်ထဲ မှာ ကြည်နူး
ဝမ်းသာခံစားမှုအားလုံးမှာ တစ်ပြိုင်တည်းပေါ်ပေါက်လာကြ၏ ။ အံ့ဩဝမ်းသာ။

အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်များ ဧည့်ခန်းမအဝင် ဘေးကနံရံမှာ ထင်ရှားစွာ
တွေ့နိုင်ပါ၏ ။ ပထမထပ်။

ကျေးဇူးလည်းတင်ပါ၏ ။ ဧည့်ခံကြိုဆိုကာ စေတနာပါပါ
လိုက်လံပြသရှင်းလင်းပြသော မစ္စတာ ဝုကျားမင်း အား ကျွန်တော်က
ကျောက်စိမ်းလက်စွပ်တစ်ကွင်းလက်ဆောင်ပေးလိုက်ပါ၏ ။ သူက ဒါဟာ
မြန်မာပြည်မှာ လုပ်တာပေါ့နော်တဲ့။ ကျေနပ်မှုအပြည့်အဝဖြင့်
သူ့မျက်နှာပြုံးရွှင်ဝင်းလက် သွား၏ ။

အင်တာနက်သုံးနေပြီဖြစ်သည့် ၂၄ ထပ်ရှိသော စာအုပ်သိန်းပေါင်း ၄၀၀
အရေအတွက် သိုမှီးထားရာ ရှန်ဟဲအမျိုးသားစာကြည့်တိုက်မှ ခပ်သုတ်သုတ်ပင်
နောက်တစ်နေရာသို့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြ ပါသည်။ နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုထဲက
ရက်တစ်ခုခုမှာတော့ မိမိတို့ဆီမှာလည်း အင်တာနက်အသုံးပြုသည့်
ပြည်သူ့စာကြည့်တိုက်တွေ ပေါ်ပေါက်လာမည်မလွဲပေ။ အလွန်တရာ
သေချာပေသည်။

ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း

ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်

***

စစ်တွေမြို့ စာပေဟောပြောပွဲ

နိဒါန်း

စစ်တွေမြို့သို့ အနည်းဆုံး ၄ ခေါက်လောက် ရောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ နွေမှာလည်း ရောက်ဖူးရဲ့၊ မိုးမှာလည်း ရောက်ဖူးပါတယ်။ ဆောင်းမှာလည်း ရောက်ဖူးခဲ့တယ်။ မိုးအကုန်ဆောင်းအကူး၊ နွေဦး ပေါက်ဒီအချိန်မျိုးမှာတော့ တစ်ခေါက်မျှ မရောက်ဖူးပါဘူး။ စစ်တွေ လေဆိပ်ကို ရောက်တာနဲ့ စစ်တွေ မြို့နယ် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး၊ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်း အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ခရိုင်ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးအရာရှိစတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ လေယာဉ်လှေကားထိပ်မှ စောင့် ကြိုနေကြတာ တွေ့ရပါတယ်။

၄-၁၁-၂၀၀၀ (စနေနေ့) နံနက် ၈-နာရီမှာ ၁၂-နာရီ အထိ စစ်တွေမြို့၊ လမ်းမတော်မြို့မအဆင့် မြင့် ရုပ်ရှင်ရုံမှာ စာဆိုတော်နေ့ အကြိုစာပေဟောပြောပွဲ ပြုလုပ်မယ်။

***

ရုပ်ရှင်ရုံဟောပြောပွဲ

စာပေဟောပြောပွဲဟာ အတော်လေး စည်ကားသိုက်မြိုက်ပါတယ်။ စာပေဝါသနာရှင်၊ စာပေ မြတ်နိုးသူ ၇၀၀ လောက်တက်ရောက်ကြပါတယ်။ ရုံမှာ အောက်ထပ်၊ အပေါ်ထပ်ခုနေရာလပ်မရှိ အောင် ပြည့်လျှံနေတဲ့အပြင် ရုံအပြင်ဘက်အသံချဲ့စက်နီးရာမှာ စုထိုင်ပြီး နာထောင်နေကြတဲ့ ပရိတ်သတ်လည်း

မနည်းလှပါဘူး။ မြို့လယ်ကောင် ရုပ်ရှင်ရုံကြီးမှာ။

ကြာပြီတဲ့။ အခုလို စာဆိုတော်နေ့ရယ်လို့ စာပေဟောပြောပွဲ စစ်တွေမြို့မှာ မကျင်းပနိုင်ခဲ့တာ အကြာကြီး ကြာခဲ့ပါပြီ။ ရန်ကုန်က စာရေးဆရာတွေကို စရိတ်စကခံပြီး ခေါ်ဖို့ရာလည်း တကယ်တော့ မလွယ်ဘူး။ ငွေကြေးသာမကပါဘူး။ တခြားအချက်အလက်တွေလည်း ဘက်ပေါင်းစုံကအကြောင်းညီ ညွတ်မှ ဖြစ်နိုင်တာမဟုတ်လား။ ယခုဟာက မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ရဲ့ အစီအစဉ်ကို ပြည်နယ်၊ ခရိုင်နဲ့ မြို့နယ်အေးချမ်းသာယာရေးအဖွဲ့များက အပြည့်အဝ ကူညီအားပေးခဲ့ကြပါတယ်။ ပရိတ်သတ်ထဲမှာ အနောက်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်မှ စစ်ဦးစီးဗိုလ်မှူးကြီး၊ ဗိုလ်မှူးကြီးမြင့်ဆွေနဲ့ ဇနီး (စာရေးဆရာမ ခိုင်ယဉ်မွန်)၊ ပြည်နယ်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီအဖွဲ့ဝင် ရဲမှူးကြီး ညိုဝင်း၊ စစ်တွေခရိုင်မှ ဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး လှမောင် (တက္ကသိုလ်လှမောင်)၊ ပြည်နယ်စည်ပင် ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးတင်အောင်နိုင် အစရှိတဲ့ စာပေဝါသနာရှင်၊ စာပေမြတ်နိုးသူများ ပါဝင်ကြပါတယ်။

ရှေးဦးစွာ စစ်တွေမြို့ စာပေနဲ့ စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့နဲ့ မြို့မိမြို့ဖများက အခြေခံပညာ အထက်တန်း မှာ မြန်မာစာဂုဏ်ထူးနဲ့ အောင်မြင်ခဲ့သူများကို ရွှေဆွဲပြားနဲ့ ဂုဏ်ပြုလက်မှတ်များ ပေးအပ်ချီးမြှင့်ကြပါတယ်။ ဒါ ကောင်းတဲ့ အစဉ်အလာပဲ။ မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကားကို လူငယ်များအတွက် အခြေခံကျကျ အားပေးမြေတောင်မြှောက်ရာ ရောက်ပါတယ်။

***

စာပေဥက္ကဋ္ဌ၏ နှုတ်ခွန်းဆက်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနဲ့စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌရဲ့ စာဆိုတော်နေ့အကြို

စာပေဟောပြောပွဲအတွက် နှုတ်ခွန်းဆက်အမှာစကားကို သင်္ခါကျော် (စစ်တွေ) က ဖတ်ကြားပါတယ်။ ဆရာသင်္ခါကျော် က ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းဟောင်း တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တွေမြို့နယ်၊ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့၊ အတွင်းရေးမှူးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်တွေမြို့နယ်၊ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ဦးကောင်းဇံရှိက မိတ်ဆက်စကား ပြောကြားပါတယ်။ သူက ကျွန်းသားငမန်း ကလောင်အမည်နဲ့ ဈေးကွက်၊ မြန်မာ့ဓန၊ အစရှိတဲ့ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများမှာ ရေးသားနေသူဖြစ်ပါတယ်။ ရခိုင်ပြည်နယ် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌရုံးမှာ ဦးစီးအရာရှိအနေနဲ့ ၈-နှစ်လောက် လုပ်ခဲ့ဖူးတဲ့ အတွေ့အကြုံရှိပါတယ်။ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ အငြိမ်းစားယူခဲ့ သူပါ။ စာရေးအားကောင်းပါတယ်။ ဟောပြောမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအကြောင်း နိဒါန်းပျိုးခဲ့ပါတယ်။

***

ဟောပြောသူများ

စစ်တွေမြို့မှာ ၄-၁၁-၂၀၀၀ (စနေနေ့) နံနက်ခင်း ကျင်းပတဲ့ စာဆိုတော်နေ့အကြို စာပေဟော ပြောပွဲမှာ ဟောပြောကြတဲ့ ခေါင်းစဉ်အကြောင်းအရာတွေက အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ကြပါတယ်။

- (၁) ဒေါက်တာ တင်ထွန်းဦးက ယောက်ျားနဲ့ မိန်းမ
- (၂) ဌေးမောင်က ကာလပေါ် မြန်မာ့ဝတ္ထုသမိုင်းအကျဉ်း
- (၃) ဆင်ဖြူကျွန်း အောင်သိန်းက စာဖတ်သူ
- (၄) ချစ်နိုင် (စိန်ပညာ) က လူ့ဘဝရဲ့ အနှစ်သာရ

ယခုနှစ်မှာ စာဆိုတော်နေ့အကြို စာပေခရီးထွက်ခွာပြီး
ဟောပြောခဲ့ကြတဲ့ စာရေးဆရာများကို ဖော်ပြရင် အောက်ပါအတိုင်း
ဖြစ်ကြပါတယ်။

(၁) မြစ်ကြီးနား ။ ။ မောင်ဆုရှင်၊ မောင်မြင့်ကြွယ်၊
မောင်ဆင်ခြင်(ဒေါက်တာ မောင်မောင်)။ ရွှေစွန်ညို။

(၂) လားရှိုး ။ ။ ကိုဆောင်း၊ ခင်မောင်ထွန်း (လမ်းမတော်)၊
လယ်တွင်းသား စောချစ်၊ မောင်စိန်ဝင်း (ပုတီးကုန်း)၊ မောင်ငြိမ်းသူ (ကြို့ပင်
ကောက်)

(၃) ကော့သောင်း ။ ။ ပခုက္ကူ ဦးအုန်းဖေ၊ မြင်းမူမောင်နိုင်မိုး၊
ကာတွန်းမောင်ဝဏ္ဏ နဲ့ တက္ကသိုလ်တင်ခတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

(၄) စစ်တွေခရီးမှာ ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း၊ ဌေးမောင်၊
ဒေါက်တာတင်ထွန်းဦးနဲ့ စာရေးသူတို့ ပါဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။

စစ်တွေမြို့ရဲ့ ထူးခြားချက်က အမျိုးသားစာပေဆုရဖူးသူတွေချည်း
ဖြစ်တယ်လို့ ဒေါက်တာ တင်ထွန်းဦးက အမှတ်တရ ထုတ်ဖော်ပြောပြပါတယ်။
တိုးတိုးလေး နှစ်ယောက်ချင်းပါ။ ဟုတ်ပေသား ပဲ။ ဆရာကြီး
ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်းဟာ ကိုဆေးရိုးဝတ္ထုတိုများ ၂-အုပ်နဲ့ အမျိုးသားစာပေဆု ၂-
ကြိမ် ရခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒေါက်တာတင်ထွန်းဦးဟာလည်း အမျိုးသားစာပေဆု ၂-ကြိမ်
ရခဲ့ဖူးသူပဲဖြစ်ပါ တယ်။

ဒေါက်တာတင်ထွန်းဦးဟာ ဟောပြောပွဲတွေအတွေ့အကြုံရှိလေတော့
ပွဲဦးထွက် စင်ပေါ်တက် စေခဲ့တာ အတော်မှန်ကန်သွားပါတယ်။ ပရိတ်သတ်နဲ့
လမိုင်းကပ်အောင် သူက ဆွဲဆောင်ဟောပြော နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ပရိတ်သတ်ဟာ
တဝေါဝေါ ပွဲကျနေတော့တာပဲ။ ကျွန်တော်တို့ထဲမှာ အသက်အငယ်ဆုံး
စာရေးဆရာပါ။ ဒါပေမဲ့ အကြိမ်ကြိမ်ဆုရခဲ့သူပီပီ ထက်ထက်မြက်မြက်

တော်တဲ့သူပါ။ ပရိတ်သတ်ကို ဗဟုသုတ (သုတဆိုင်ရာ) ဟောပေမဲ့ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် မျောပါလာအောင် ရသမြောက်စွာ ပြောပြတတ်ပါတယ်။

ဆရာဌေးမောင်က အသက် (၇၀) ကျော်ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဒီဟောပြောပွဲမှာတော့ အသက် (၃၀) ကျော် လူငယ်တစ်ယောက်လိုပဲ သွက်သွက်လက်လက် ရွှင်ရွှင်မြူးမြူး ဟောပြောသွားပါတယ်။ သူ့စိတ် မှာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၃၀ လောက်က ရောက်ခဲ့ဖူးတာ သတိရပြီး နုပျိုသွားပုံရပါရဲ့။ ဆရာဌေးမောင် ဟာ စကားဝိုင်းမှာ ထိုင်ပြောရရင် လေအေးအေးနဲ့ ဗဟုသုတရစရာတွေကို နားမညောင်းအောင် ပြော ပြတတ်သလို ယခုဟောပြောပွဲမှာလည်း ပရိတ်သတ်ပွဲကျအောင် ဟာသမြိုင်မြိုင်နဲ့ ပြောနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့စာပေ၊ မြန်မာစာပေတို့မှ ကောင်းနိုးရာရာတွေနဲ့ ဝေဝေဆာဆာ တင်ပြတတ်ပါတယ်။

ဆရာကြီးဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်းကတော့ ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ အရှေ့တောင်အာရှ စာပေဆုရရှိခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပီပီ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုနဲ့ မြန်မာမှုတွေကို အဓိကထားပြီး မှတ်သားစရာတွေ မိန့်ကြားပါတယ်။ မြန်မာ့စာပေသမိုင်းထဲက စာဖတ်သူအချို့ လက်လှမ်းမမီတဲ့ စာကောင်းပေကောင်းတွေကို ထုတ်နုတ် ကိုးကားပြီး စာဖတ်လိုစိတ်တိုးပွားအောင် ဟောပြောပါတယ်။ ဟာသနည်းပေမယ့် ဗဟုသုတအဆီ အနှစ် တွေ အများကြီးပါတဲ့ ဟောပြောချက်ဖြစ်ပါတယ်။

အထက်ပါ သုံးဦးဟောပြောပြီးတဲ့အချိန်မှာ အချိန်က ၁၂ နာရီ ထိုးခါနီး ပါပြီ။ ၁၂ နာရီခွဲမှာ ရုပ်ရှင်ရုံက ၁၂ နာရီခွဲပွဲ ရုပ်ရှင်ပြမှာမို့ ပြင်ဆင်ချိန် နာရီဝက်လောက်ပေးရပါဦးမယ်။ နောက်ခံကားတွေ၊ စကားပြောစင်၊ မိုက်ခွက်၊ မီးခွက်၊ အသံချဲ့စက်တွေ သိမ်းဆည်းရပါဦးမယ်။

စာရေးသူဟောပြောဖို့ ၁၅ မိနစ်စာမျှသာရပါတော့တယ်။ မတတ်နိုင်ဘူး။ ပြောဖြစ်အောင်တော့ ပြောရမှာပဲ။ လူ့ဘဝရဲ့ အနှစ်သာရဆိုတဲ့

ခေါင်းစဉ်ကို တိုတိုနဲ့ လိုရင်းရောက်အောင် နိဂုံးသတ်ရပါ တယ်။ ရယ်စရာ မောစရာ ၂-ခု၊ ၃-ခု ညှပ်ထည့်ပြီး လူငယ်တွေ နိုင်ငံတကာအဆင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်အောင် ဘာသာခြားစာပေတစ်ခုခု (အထူးသဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာ) ကြိုးစားဆည်းပူးကြဖို့ တိုက်တွန်းခဲ့ပါတယ်။ ဥတတ္ထစရိယ လူမျိုးအကျိုးနဲ့ လောကစရိယ လူသားကောင်းကျိုး သယ်ပိုးဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ အောင် မြင်သူတွေ ဖြစ်အောင် စာရေးသူက တိုတိုကျဉ်းကျဉ်း တင်ပြပါတယ်။ ပရိတ်သတ်က ၄-နာရီ နီးပါး ထိုင်နေခဲ့ကြပေမယ့် အာရုံဝင်စားမှုကတော့ အရှိန်မကျသေးပါဘူး။ ဟောလို့ပြောလို့ အလွန်ကောင်းတဲ့ တကယ့်စာပေမြတ်နိုးသူ ပရိတ်သတ်မျိုးပါ။ တော်တော်ရခဲ့လှတဲ့ ပရိတ်သတ်ပါပဲ။ စာပေဟောပြော ပွဲမှာ ဒီလိုပရိတ်သတ်မျိုးနဲ့ ဟောပြောခွင့်ရတာ အလွန်ကံကောင်းပါတယ်။

ကျေနပ်အားရပါတယ်။ ဟောသူများကော၊ နားထောင်ရသူများပါ နောက်တစ်ကြိမ်ထပ်ပြီး တွေ့ဆုံချင်အောင် အမှတ်တရ တမ်းတမ်းတတ လွမ်းဆွတ်ရမည့် အောင်မြင်သော ဟောပြောပွဲတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ စာရေးသူ မြင်တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

***

အခမ်းအနားမှူး

အခမ်းအနားမှူးလုပ်တဲ့ စစ်တွေညိုသန့်ကို ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့်မှတ်တမ်းမတင်ဘူးဆိုရင် ဒီပွဲအ ကြောင်း တင်ပြချက်ဟာ ကွက်လပ်တစ်ခု လစ်ဟာနေပါလိမ့်မယ်။ ဆရာညိုသန့်ဟာ မြန်မာစာဘာသာ ပြသတဲ့ကျောင်းဆရာ၊ စာရေးဆရာတစ်ဦးပါ။ အခမ်းအနားမှာ သူ့ရဲ့ဆောင်ရွက်ချက်ဟာ အထူးပဲစေ့စပ်ပြီး တိတိကျကျနဲ့ လှလှပပ ဖြစ်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါပေတယ်။

အခမ်းအနားမှူးကို မိန်းကလေးထားပါလို့ ကျွန်တော်က ရောက်စမှာ
မေတ္တာရပ်ခံပါသေးတယ်။ အကြောင်းမသိလို့ပါ။ မိန်းကလေးအသံဆိုရင်
ကျွန်တော်တို့ဟောပြောသူ ၄-ယောက်ရဲ့ ဘယ်သံတွေ ကြားမှာ ဒီပွဲကို
ပိုပြီးဆွဲဆောင်လေမလား၊ လှပလေမလား ကျွန်တော်စဉ်းစားခဲ့မိတာပါ။ ယောက်ျား
အသံ၊ မိန်းမသံ ဟာ ဒီနေရာမှာ တကယ်တော့ အရေးမပါလှပါဘူး။ ဆရာ
ဆောင်ရွက်သွားခဲ့တာ အလွန်တရာ အရည်အသွေးပြည့်ဝပြီး
အခမ်းအနားတစ်ခုလုံးကို အောင်မြင်လှပစခဲ့ပါရဲ့။ မချီးကျူးပဲ မနေနိုင်ပါ။

***

နိဂုံး

မြန်မာနိုင်ငံစာပေနဲ့ စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့က နတ်တော်လဆန်း ၁-ရက်မှာ
ကျင်းပမည့် စာဆိုသက် ကြီးပူဇော်ပွဲအတွက် အလှူငွေလည်း
ကျပ်လေးသောင်းလက်ခံရရှိခဲ့ပါတယ်။ စာရေးဆရာတွေ ကိုယ်
တိုင်မလာရောက်ရင် ရချင်မှ ရပါလိမ့်မယ်။ အဝေးက လှမ်းပို့ပေးဖို့ ဖြစ်ချင်မှ
ဖြစ်မည်ပေါ့။ မသေချာပါဘူး။ ယခုကဲ့သို့ စာရေးဆရာများ သက်ရှိထင်ရှားနဲ့
စာဆိုတော်နေ့အကြို စာပေဟောပြောပွဲ လာရောက် ကျင်းပပေးလေတော့ စေတနာ၊
သဒ္ဓါပေါက်ပြီး လက်ထိလက်ရောက် လှူဒါန်းပါတော့တယ်။

ခရစ်နှစ် ၂၀၀၀-ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၆၂ ခုနှစ်မှာ
ရခိုင်ပြည်နယ်၊ စစ်တွေမြို့မှာ ကျင်းပခဲ့တဲ့ စာပေဟောပြောပွဲဟာ
ကျေနပ်ကြည်နူးစရာ အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။ အဘက်ဘက်မှ လိုလေ သေးမရှိအောင်
စီမံဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြတဲ့ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး သိန်းကြိုင်၊ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး
လှမောင်၊ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး သူရဘိုနီနဲ့ ဌာနဆိုင်ရာများ၊ တာဝန်ရှိသူများ၊
စာပေမြတ်နိုးသူ စာပေ ဝါသနာရှင်များ၊ ပြည်နယ်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်

ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ နယကအဖွဲ့ဝင် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ထွေး အစရှိတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ ကျေးဇူးကို အထူးပဲမှတ်တမ်းတင် ဖော်ပြအပ်ပါတယ်။ ။

ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း

ဧပြီ၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်

***